

PRAWO KONSTYTUCYJNE

SEMESTR LETNI 2019/2020

mgr Anna Kuchciak

STATUS POSŁÓW I SENATORÓW

Konstytucja RP
Rozdział IV
SEJM I SENAT

ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora
(t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1799)

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r.
– Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej,
Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r.
– Regulamin Senatu.

MANDAT PARLAMENTARNY

IMPERATYWNY

WOLNY

art. 104 ust. 1 Konstytucji RP

Posłowie są przedstawicielami Narodu. Nie wiążą ich instrukcje wyborców

UNIwersALNOŚĆ
NIEZALEŻNOŚĆ
NIEODWOŁALNOŚĆ

art. 104 ust. 2 Konstytucji RP

na pierwszym posiedzeniu izby

np. (art. 2 ust. 4 Regulaminu Sejmu)

posłowie
nieobecni na (I)
posiedzeniu
Sejmu

posłowie, którzy
uzyskali mandat
w trakcie
kadencji

*składają ślubowanie na pierwszym
posiedzeniu, na którym są obecni.*

ZŁOŻENIE ŚLUBOWANIA
(rota określona w Konstytucji RP)

ODMOWA
ZŁOŻENIA ŚLUBOWANIA

ZRZECZENIE SIĘ MANDATU
(art. 104 ust. 3 Konstytucji RP)

ROZPOCZĘCIE SPRAWOWANIA MANDATU
(NABYCIE UPRAWNIENI WYNIKAJĄCYCH Z MANDATU)
OBJĘCIE MANDATU

IMMUNITET FORMALNY
OD DNIA OGŁOSZENIA WYNIKÓW WYBORÓW
(art. 105 ust. 2 Konstytucji RP)
nabycie mandatu przedstawicielskiego
(po ogłoszeniu wyników wyborów uzyskanie niektórych uprawnień
przysługujących parlamentarzyste)

art. 107 Konstytucji RP

POZBAWIENIE MANDATU
(odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu)

ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r.
- Kodeks wyborczy (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm.)

WYGAŚNIĘCIE MANDATU

art. 21-25 Regulaminu Sejmu

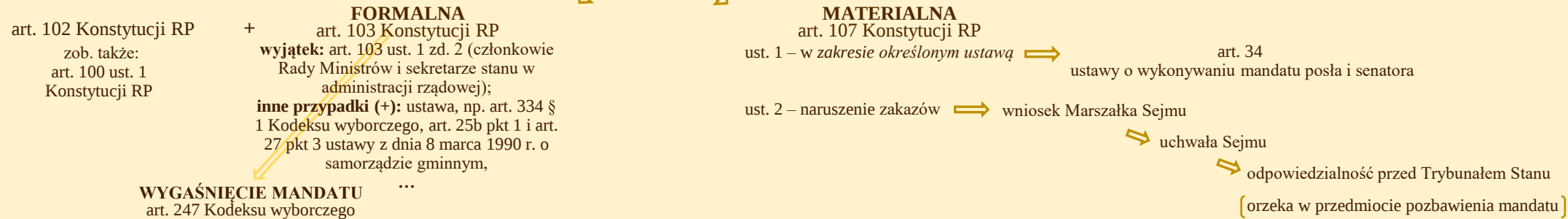
ODPOWIEDZIALNOŚĆ REGULAMINOWA

DZIAŁ III Wybory do Sejmu ➡ Rozdział 9 *Wygaśnięcie mandatu posła i uzupełnienie składu Sejmu*
art. 247 § 1 – wyliczenie przypadków wygaśnięcia mandatu posła (katalog zamknięty)
art. 249 § 1: *Wygaśnięcie mandatu posła niezwłocznie stwierdza Marszałek Sejmu w drodze postanowienia.*
art. 250 § 1 zd. 2 i 3 – prawo odwołania do Sądu Najwyższego (odwołanie wnoszone za pośrednictwem Marszałka Sejmu)

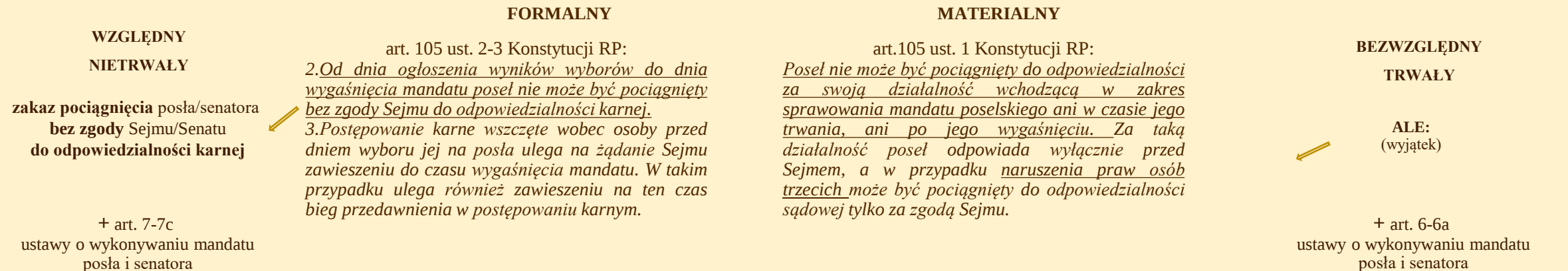
DZIAŁ IV Wybory do Senatu ➡ Rozdział 9 *Wygaśnięcie mandatu senatora i uzupełnienie składu Senatu*
art. 279 § 1 – wyliczenie przypadków wygaśnięcia mandatu senatora (katalog zamknięty)
art. 281 § 1: *Wygaśnięcie mandatu senatora niezwłocznie stwierdza Marszałek Senatu, w drodze postanowienia.*
art. 282 § 1 zd. 2 i 3 – prawo odwołania do Sądu Najwyższego (odwołanie wnoszone za pośrednictwem Marszałka Senatu)

GWARANCJE NIEZALEŻNOŚCI

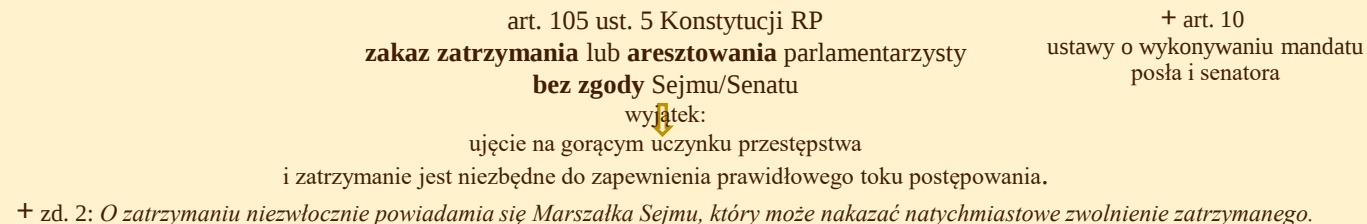
NIEPOŁĄCZALNOŚĆ

IMMUNITET

NIETYKALNOŚĆ

PRAWA I OBOWIĄZKI PARLAMENTARZYSTÓW

ustawa o wykonywaniu mandatu posła i senatora ➡ Rozdział 3 *Prawa i obowiązki posłów i senatorów w Sejmie i w Senacie* (art. 13-18)
➡ Rozdział 4 *Inne prawa i obowiązki posłów i senatorów* (art. 19-24)

Regulamin Sejmu ➡ Dział I *Przepisy ogólne* ➡ Rozdział 2 *Posłowie*
Regulamin Senatu ➡ Dział III *Obowiązki i prawa senatorów*

np.:

art. 7 ust. 1 zd. 1 Regulaminu Sejmu:

Posła obowiązuje obecność i czynny udział w posiedzeniach Sejmu oraz organów Sejmu, do których został wybrany.

art. 7 ust. 4:

Do podstawowych obowiązków posła należy w szczególności:

- 1) udział w głosowaniach podczas posiedzeń Sejmu i w komisjach sejmowych,*
- 2) stosowanie się do wynikających z Regulaminu Sejmu poleceń Marszałka Sejmu.*

art. 19 ust. 1 Regulaminu Senatu:

Senatora obowiązuje obecność i czynny udział w posiedzeniach Senatu oraz organów Senatu, do których został wybrany.

art. 20 ust. 1:

Senator ma obowiązek zgłosić swoją kandydaturę do jednej komisji stałej.

FORMY ORGANIZACJI PARLAMENTARZYSTÓW

art. 8 ust. 1 Regulaminu Sejmu:

Posłowie mogą tworzyć w Sejmie kluby poselskie lub koła poselskie oparte na zasadzie politycznej.

KLUB ➡ co najmniej 15 posłów	← art. 8 ust. 4: <i>Posel może należeć tylko do jednego klubu poselskiego lub koła poselskiego</i>
KOŁO ➡ co najmniej 3 posłów	

art. 8 ust. 6: *Posłowie mogą tworzyć w Sejmie zespoły zorganizowane na innych zasadach niż określone w ust. 1.*

art. 21 ust. 1 Regulaminu Senatu:

Senatorowie mogą tworzyć w Senacie kluby senackie lub koła senackie zorganizowane na zasadzie politycznej.

KLUB ➡ co najmniej 7 senatorów	← art. 21 ust. 4: <i>Senator może należeć tylko do jednego klubu senackiego lub koła senackiego.</i>
KOŁO ➡ co najmniej 3 senatorów	

art. 21 ust. 6: *Senatorowie mogą tworzyć w Senacie zespoły zorganizowane na innych zasadach niż określone w ust. 1.*

Prezentacja została przygotowana na podstawie:

- Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: komentarz*, Warszawa 2012;
- Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2015;
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne: zarys wykładu*, Warszawa 2016;
- Jabłoński M., Jarosz-Żukowska S., *Prawo konstytucyjne w formie pytań i odpowiedzi*, Wrocław 2003.